ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 24.7.2019 г.
COM(2019) 353 final

СЪОБЩЕНИЕ ОТ КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪВЕТ И СЪВЕТА

Деветнадесети доклад за напредъка по създаването на ефективен и истински Съюз на сигурност

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият документ е деветнадесетият доклад за по-нататъшния напредък по създаването на ефективен и истински Съюз на сигурност и обхваща развитието в две основни насоки: борбата с тероризма, организираната престъпност и средствата, които ги подкрепят; и укрепването на нашите защитни механизми и изграждането на устойчивост по отношение на тези заплахи.

Европейците с право очакват Съюзът да осигури тяхната безопасност. Комисията на Юнкер определи сигурността като първостепенен приоритет от самото начало на своя мандат. В документа на Европейския съвет, озаглавен „Нова стратегическа програма за периода 2019—2024 г.“ целта за „защита на гражданите и свободите“ заема челно място сред четирите основни приоритета на Съюза[1]. Освен това Европейският съвет обяви също така, че ще надгражда и укрепва усилията на Съюза в борбата с тероризма и трансграничната престъпност, включително чрез подобряване на сътрудничеството и обмена на информация и чрез по-нататъшно разработване на общи инструменти.

Благодарение на тясното сътрудничество между Европейския парламент, Съвета и Комисията, ЕС постигна значителен напредък в съвместната работа за създаване на ефективен и истински Съюз на сигурност, като предприе редица приоритетни законодателни инициативи и въведе широк набор от незаконодателни мерки за подпомагане на държавите членки и за повишаване на сигурността на всички граждани[2]. Съюзът предприе решителни мерки за ограничаване на пространството за действие на терористи и престъпници, лишавайки терористите от средства за извършване на нападения, като забрани придобиването и използването на определени огнестрелни оръжия и взривни вещества и ограничи достъпа до финансиране. Освен това ЕС засили обмена на информация между държавите членки и отстрани пропуските и слабите места по отношение на информацията, като в същото време се противодейства на радикализацията, защитата на европейските граждани онлайн, справянето с кибернетичните заплахи и улесняваните от киберпространството заплахи, укрепването на управлението на външните граници на Съюза и засилването на международното сътрудничество в областта на сигурността.

В същото време все още има известен брой приоритетни инициативи в рамките на Съюза на сигурност, които предстои да бъдат приети от съзаконодателите. След учредяването на 9-ия законодателен мандат на Европейския парламент на 2 юли 2019 г., с настоящия доклад:

- се определя къде са необходими действия от страна на съзаконодателите за справяне с непосредствените заплахи. Съществува особено спешна необходимост от **противодействие на терористичната пропаганда и радикализацията онлайн**;
- се определят текущи приоритетни инициативи в рамките на Съюза на сигурност, които изискват допълнителни действия от страна на съзаконодателите за повишаване на **киберсигурността** и улесняване на достъпа

[1] https://www.consilium.europa.eu/media/39923/a-new-strategic-agenda-2019-2024-bg.pdf.

[2] За преглед вж. информационния документ „Съюз на сигурност: Европа, която закриля“ (https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/euco-sibiu-security-union_bg.pdf) и Осемнадесетия доклад за напредъка по създаването на ефективен и истински Съюз на сигурност (COM(2019) 145 final, 20.3.2019 г.).

до **електронни доказателства** и за завършване на работата по разработването на по-мощни и по-интелигентни информационни системи за управление на сигурността, границите и миграцията;

- се актуализира информацията за започнатата през март 2019 г. съвместна и спешна работа за оценка и укрепване на **сигурността на 5G мрежите** въз основа на националните оценки на риска, подадени от държавите членки до 15 юли 2019 г.;
- се разглежда пакет от четири доклада, свързани с **борбата с изпирането на пари**, приет от Комисията на 24 юли 2019 г., в който се анализират настоящите рискове и уязвими места при изпирането на пари и се оценява как релевантната уредба на ЕС се прилага в частния и в публичния сектор;
- се предоставя актуална информация за напредъка, постигнат от март 2019 г. досега[3], в изпълнението на законодателните мерки в рамките на Съюза на сигурност, като оперативната съвместимост на информационните системи е един от основните приоритети за бързо и пълно изпълнение от страна на държавите членки;
- се прави преглед на текущата работа за противодействие на дезинформацията и за защита на изборите срещу заплахи, свързани с киберпространството, на усилията за повишаване на подготвеността и защитата срещу заплахи за сигурността и на сътрудничеството с международни партньори по въпросите на сигурността.

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНОДАТЕЛНИТЕ ПРИОРИТЕТИ

1. Предотвратяване на радикализацията онлайн и в рамките на общностите

Предотвратяването на радикализацията е в основата на реакцията на ЕС срещу тероризма, както онлайн, така и в рамките на нашите общности.

Потресаващото нападение в Крайстчърч, Нова Зеландия, на 15 март 2019 г. послужи като ужасяващо напомняне за това как интернет може да бъде използван за терористични цели, независимо дали те се подклаждат от джихадизъм, крайно десен екстремизъм или друга екстремистка идеология. Скоростта и мащабът, с които видеозаписът от нападението в Крайстчърч на живо се разпространи в интернет платформите, подчерта жизненоважното значение от това те да разполагат с подходящи мерки, за да пресекат бързото разпространение на такова съдържание.

Вследствие на тези събития държавните и правителствените ръководители на някои държави членки и трети държави, председателят Юнкер и онлайн платформите подкрепиха на 15 май 2019 г. „**Призива за действие след Крайстчърч**“[4], с който се предвиждат колективни действия за премахване на терористичното и насилническото екстремистко съдържание онлайн. Допълнителни ангажименти в това отношение бяха

[3] Вж. Осемнадесетия доклад за напредъка по създаването на ефективен и истински Съюз на сигурност (COM(2019) 145 final, 20.3.2019 г.).

[4] https://www.elysee.fr/emmanuel-macron/2019/05/15/the-christchurch-call-to-action-to-eliminate-terrorist-and-violent-extremist-content-online.en. Френският президент Еманюел Макрон и министър-председателят на Нова Зеландия Джасинда Ардерн поканиха лидерите и онлайн платформите в Париж на 15 май 2019 г. за старта на тази инициатива.

поети по време на Г-7[5] и Г-20[6].

Комисията вече реагира на осезаемата и реална опасност, свързана с терористичното съдържание онлайн, със **законодателното предложение**, обявено от председателя Юнкер в своята реч за състоянието на Съюза през 2018 г., с което се предлага ясна и хармонизирана правна уредба за предотвратяване на злоупотребата с доставчици на хостинг услуги с цел разпространение на терористично съдържание онлайн[7]. Предложените мерки ще задължат интернет платформите да свалят терористичното съдържание в рамките на един час, когато получат заповед за премахване от компетентните органи на която и да е държава членка. Освен това, ако с дадена платформа се злоупотребява с цел разпространение на терористично съдържание, тя ще бъде длъжна да приложи проактивни мерки за откриване на това съдържание и предотвратяване на неговата повторна поява — с ясни правила и гаранции. Органите на държавите членки ще трябва да разполагат със специализиран капацитет за правоприлагане, на който да осигурят необходимите ресурси за ефективно откриване на терористично съдържание и за издаване на заповеди за премахване.

Това ще позволи изграждането на бърза и ефективна система в целия Съюз и ще въведе стабилни предпазни механизми, включително ефективни механизми за подаване на жалби и осигуряване на съдебна защита. Предложените мерки ще спомогнат да се гарантира гладкото функциониране на цифровия единен пазар, като същевременно се увеличи сигурността и се повиши доверието онлайн, и се засилят гаранциите за зачитане на свободата на изразяване на мнение и на информация.

През декември 2018 г., в рамките на Съвета, министрите на правосъдието и вътрешните работи постигнаха съгласие за общ подход към предложението. Европейският парламент прие становището си на първо четене през април 2019 г. **Комисията призовава и двамата съзаконодатели да започнат възможно най-бързо междуинституционални преговори по тази приоритетна инициатива за премахване на терористичното съдържание онлайн** с цел бързо постигане на съгласие за нормативна уредба на ЕС с ясни правила и гаранции.

Успоредно с това Комисията продължава сътрудничеството с онлайн платформите в рамките на **интернет форума на ЕС**[8]. Както беше обявено от председателя Юнкер на срещата в Париж на 15 май 2019 г. за „Призива за действие след Крайстчърч“, Комисията заедно с Европол започна работа по разработването на **протокол на ЕС за действие при кризи**, за да се даде възможност на правителствата и интернет платформите да реагират бързо и по съгласуван начин на разпространението на терористично съдържание онлайн, например непосредствено след терористично нападение. Тази работа е част от усилията на международно равнище за изпълнение на

---

5 https://www.elysee.fr/en/g7/2019/04/06/g7-interior-ministers-meeting-what-are-the-outcomes.

6 На срещата на Г-20 в Осака на 28—29 юни 2019 г. лидерите потвърдиха отново своя ангажимент да действат за защита на хората срещу експлоатацията на интернет от тероризма и насилническия екстремизъм, водещ до тероризъм (https://g20.org/pdf/documents/en/FINAL_G20_Statement_on_Preventing_Terrorist_and_VECT.pdf).

7 COM(2018) 640 final, 12.9.2018 г.

8 Стартиралият през 2015 г. **интернет форум на ЕС** обединява министрите на вътрешните работи от ЕС, интернет отрасъла и други заинтересовани страни, за да работят заедно в рамките на доброволно партньорство за справяне със злоупотребата с интернет от страна на терористични групи и за защита на гражданите.

„Призива за действие след Крайстчърч“. В допълнение към по-нататъшните обсъждания с държавите членки и отрасъла и симулационно учение, планирано за септември 2019 г., за симулирането на извънредна ситуация, на 7 октомври 2019 г. Комисията ще свика среща на министрите в рамките на интернет форум на ЕС с цел одобряване на протокола на ЕС за действие при кризи.

Освен това Комисията продължава да полага усилия да оказва **подкрепа на държавите членки и местните участници за предотвратяване и противодействие на радикализацията** на място в местните общности в цяла Европа. Това изисква дългосрочни, устойчиви усилия, включващи всички съответни участници на местно, национално и европейско равнище. **Управителният съвет за действия на Съюза по предотвратяване и противодействие на радикализацията**, създаден през август 2018 г., за да съветва Комисията за начините за укрепване на политическата стратегия на ЕС в тази област, проведе второто си заседание на 17 юни 2019 г., за да проучи възможностите за допълнителни действия в приоритетни области, като радикализацията в затворите и противодействието на екстремистките идеологии. Тъй като работещите на първа линия и местните специалисти често са в най-добра позиция да установят ранните предупредителни признаци на радикализация и начини за справяне с тях, финансираната от ЕС **Мрежа за осведоменост по въпросите на радикализацията**[9] продължава да оказва подкрепа на лицата, които реагират на първа линия, като обединява близо 5 000 професионалисти от гражданското общество, училищата и полицията, както и националните координатори и лицата, определящи политиките.

Неотдавнашното сътрудничество на работещите на първа линия в рамките на Мрежата доведе до по-задълбочено разбиране на предизвикателствата, свързани с крайно десния екстремизъм. Тази година Мрежата за осведоменост по въпросите на радикализацията ще публикува информационни документи, за да помогне на лицата, определящи политиките, и практикуващите специалисти да разпознават основните форми и прояви на крайно десен и ислямистки екстремизъм, като например ключови послания, език, форми, символи, типологии и стратегии. Накрая, тъй като местните участници и **градовете** са на първа линия в предотвратяването и противодействието на радикализацията, Комисията подкрепя водени от градовете инициативи за борба с радикализацията. След проведената на 26 февруари 2019 г. конференция на тема „Градовете в ЕС срещу радикализацията“, на 8 юли 2019 г. се проведе първото заседание на пилотна група от около 20 града, чийто домакин беше кметът на Страсбург, като целта беше засилване на обмена на най-добри практики и активизиране на усилията на градовете в тази област.

Успоредно с това продължава работата в подкрепа на държавите партньори за справяне с радикализацията, която може да доведе до тероризъм, включително в затворите.

---

[9] През 2011 г. Комисията създаде **Мрежа за осведоменост по въпросите на радикализацията**, за да обедини работещите на първа линия и местните специалисти. През 2015 г. Комисията укрепи Мрежата, като създаде центъра за високи постижения към Мрежата за осведоменост по въпросите на радикализацията, за да разработва по-целенасочени насоки, подкрепа и консултантски услуги за заинтересованите страни в държавите членки и да увеличи експертния опит и уменията на различните участници. За повече информация относно дейностите на Мрежата за осведоменост по въпросите на радикализацията вж.: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/networks/radicalisation_awareness_network_en.

С цел противодействие на заплахата, свързана с терористичното съдържание онлайн, Комисията призовава Европейския парламент и Съвета:

- да започнат преговори по законодателното предложение за предотвратяване на разпространението на **терористично съдържание онлайн** с цел бързо постигане на съгласие за нормативна уредба на ЕС с ясни правила и гаранции.

2. Повишаване на киберсигурността

Киберсигурността продължава да бъде основно предизвикателство за сигурността. ЕС постигна осезаем напредък[10] в справянето с „класическите“ кибернетични заплахи, насочени срещу системи и данни, прилагайки действията, посочени в съвместното съобщение[11] от септември 2017 г. „Устойчивост, възпиране и отбрана: изграждане на силна киберсигурност за ЕС“. Това включва Акта на ЕС за киберсигурността[12], с който на Агенцията на Европейския съюз за киберсигурност се дава постоянен мандат, засилвайки нейната роля, и се създава уредба на ЕС за сертифициране на киберсигурността. Комисията също така разгледа специфичните за сектора изисквания, например чрез своята Препоръка относно киберсигурността в енергийния сектор, приета на 3 април 2019 г.[13] Продължаващото увеличаване на атаките на злонамерени лица спрямо широк спектър от цели и потърпевши означава, че усилията за борба с киберпрестъпността и повишаване на киберсигурността продължават да бъдат приоритет в действията на ЕС.

Все още предстои Европейският парламент и Съветът да постигнат съгласие по приоритетната инициатива на Комисията за **Европейски център за промишлени, технологични и изследователски експертни познания в областта на киберсигурността и Мрежа от национални координационни центрове**.[14] Целта на предложението е да се подпомогне технологичният и промишлен капацитет и да се повиши конкурентоспособността на отрасъла на киберсигурността в Съюза. През март 2019 г. и двамата съзаконодатели приеха мандатите си за водене на преговори. Тъй като не беше възможно междуинституционалните преговори да приключат преди края на предишния мандат на Европейския парламент, той официално прие позицията си на първо четене. Междувременно обсъжданията между държавите членки в Съвета продължават, като се обръща специално внимание на взаимодействието между предложения регламент за създаване на център и мрежа за експертни познания в областта на киберсигурността, от една страна, и програмите „Хоризонт Европа“ и „Цифрова Европа“, от друга страна. **Комисията призовава и двамата съзаконодатели да възобновят и бързо да приключат междуинституционалните преговори по тази приоритетна инициатива за повишаване на киберсигурността.**

---

10 За повече информация вж. брошурата „Изграждане на силна киберсигурност за Европейския съюз: устойчивост, възпиране, отбрана“: https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/building-strong-cybersecurity-european-union-resilience-deterence-defence.

11 JOIN(2017) 450 final, 13.9.2017 г.

12 С Акта на ЕС за киберсигурността (Регламент (ЕС) 2019/881 от 17 април 2019 г.) се въвеждат за първи път правила на равнището на ЕС за сертифициране на киберсигурността на продукти, процеси и услуги. Освен това с него се определя нов постоянен мандат за Агенцията на ЕС за киберсигурност, като ѝ се предоставят повече ресурси, за да може да изпълнява своите цели. За повече информация относно поканата за представяне на предложения вж.: https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/eu10-million-eu-funding-available-projects-stepping-eus-cybersecurity-capabilities-and-cross.

13 C(2019) 2400 final, 3.4.2019 г. и SWD(2019) 1240 final, 3.4.2019 г.

14 COM(2018) 630 final, 12.9.2018 г.

Междувременно Комисията продължава да **подкрепя научните изследвания и иновациите**, свързани с киберсигурността, като заделя 135 милиона евро в настоящата многогодишна финансова рамка за проекти в области като киберсигурността на критичните инфраструктури, интелигентното управление на сигурността и на неприкосновеността на личния живот и за инструменти, специално предназначени за гражданите и малките и средните предприятия[15]. През юли 2019 г. в рамките на програмата за Механизма за свързване на Европа Комисията публикува нова покана за представяне на предложения, като предостави финансиране от ЕС на стойност 10 милиона евро на ключови участници, определени в Директивата за мрежова и информационна сигурност (Директивата за МИС)[16], като например европейските екипи за реагиране при инциденти с компютърната сигурност, операторите на основни услуги (напр. банки, болници, доставчици на комунални услуги, железници, авиокомпании, доставчици на имена на домейни) и различни публични органи. За първи път европейските органи за сертифициране на киберсигурността също имат право да кандидатстват по тази програма, за да могат да прилагат Акта на ЕС за киберсигурността.

На 17 май 2019 г. Съветът прие **режим на санкции**, позволяващ на ЕС да налага целенасочени ограничителни мерки за възпиране и противодействие на кибератаки, които представляват външна заплаха за ЕС и неговите държави членки. Новият режим на санкции е част от **инструментариума на ЕС за кибердипломация**[17], който представлява рамка за съвместен дипломатически отговор на ЕС срещу злонамерени действия в киберпространството[18] и позволява на Съюза да използва в пълна степен мерките в рамките на общата външна политика и политика на сигурност с цел възпиране и противодействие на злонамерени дейности в киберпространството.

Освен кибернетичните заплахи, насочени срещу системи и данни, ЕС също предприема действия за справяне със сложните и многостранни предизвикателства, свързани с **хибридните заплахи**[19]. В своите заключения от 21 юни 2019 г.[20] Европейският съвет подчерта, че „*ЕС трябва да осигури координиран отговор на хибридните и кибернетичните заплахи и да засили сътрудничеството си със съответните международни участници*“. Комисията приветства факта, че борбата с хибридните заплахи е приоритет и на финландското председателство на Съвета и че на неофициалното заседание на министрите на правосъдието и вътрешните работи в Хелзинки на 18—19 юли 2019 г. се проведе дискусия в областта на политиката относно хибридните заплахи въз основа на сценарии. Подобни дискусии за хибридните заплахи

---

15 https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/h2020-section/cross-cutting-activities-focus-areas.

16 Директива (ЕС) 2016/1148, 6.7.2016 г.

17 http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9916-2017-INIT/bg/pdf.

18 Това включва кибератаки, както и опити за кибератаки с потенциално значително въздействие, включващи например достъп до информационни системи или прихващане на данни чрез цифрова инфраструктура, като 5G мрежи (вж. също раздел III относно повишаване на сигурността на цифровите инфраструктури).

19 Вж. доклада относно прилагането на Съвместната рамка от 2016 г. за борба с хибридните заплахи и Съвместното съобщение от 2018 г. относно повишаването на устойчивостта и укрепването на способностите за борба с хибридните заплахи (SWD(2019) 200 final, 28.5.2019 г.). Вж. също законодателното предложение от септември 2016 г. за Регламент за въвеждане на режим на Съюза за контрол на износа, трансфера, брокерската дейност, техническата помощ и транзита на изделия с двойна употреба (преработен) (COM(2016) 616 final, 28.9.2016 г.).

20 https://www.consilium.europa.eu/bg/press/press-releases/2019/06/20/european-council-conclusions-20-june-2019/.

въз основа на сценарии се проведоха на 7—8 юли 2019 г. между директорите на политиката на ЕС в областта на отбраната и на 9—10 юли 2019 г. между политическите директори на ЕС, резултатите от които ще бъдат докладвани на министрите на външните работи и на отбраната по време на съвместна неофициална сесия на 29—30 август 2019 г.

С цел повишаване на киберсигурността Комисията призовава Европейския парламент и Съвета:

- бързо да постигнат съгласие по законодателното предложение за **Европейски център за промишлени, технологични и изследователски експертни познания в областта на киберсигурността и Мрежа от национални координационни центрове**.

3. Подобряване на достъпа на правоприлагащите органи до електронни доказателства

ЕС предприе допълнителни действия за отнемане на средствата за действие на терористите и престъпниците, като направи по-трудни достъпа им до прекурсори на взривни вещества[21], финансирането на техните дейности[22] и възможността да пътуват, без да бъдат разкрити[23].

Преговорите по предложенията на Комисията от април 2018 г. за подобряване на **достъпа на правоприлагащите органи до електронни доказателства** следва да приключат възможно най-бързо, тъй като повече от половината от всички наказателни разследвания понастоящем включват трансгранично искане за достъп до електронни доказателства[24]. Съветът прие своята позиция за водене на преговори по предложенията за регламент[25] за подобряване на трансграничния достъп до електронни доказателства в рамките на наказателни разследвания и за директива[26] за установяване на хармонизирани правила относно определянето на юридически представители за целите на събирането на доказателства по наказателни производства. Като се има предвид решаващото значение на ефикасния достъп до електронни доказателства за наказателното разследване и преследване на трансгранични престъпления, като тероризъм или престъпления в кибернетичното пространство, Комисията настоятелно

[21] Регламент (ЕС) 2019/1148 от 20 юни 2019 г. за предлагането на пазара и употребата на прекурсори на взривни вещества.

[22] Директива (ЕС) 2019/1153 от 11 юли 2019 г. за установяване на правила, с които се улеснява използването на финансова и друга информация за предотвратяването, разкриването, разследването или наказателното преследване на определени престъпления.

[23] Регламент (ЕС) 2019/1157 от 20 юни 2019 г. относно повишаване на сигурността на личните карти на гражданите на Съюза и на документите за пребиваване, издавани на гражданите на Съюза и на членовете на техните семейства, които упражняват правото си на свободно движение.

[24] По около 85 % от наказателните разследвания са необходими електронни доказателства, като в две трети от случаите доказателствата трябва да бъдат поискани от доставчици на онлайн услуги, установени в друга юрисдикция. Вж. оценката на въздействието, придружаваща законодателното предложение (SWD(2018) 118 final, 17.4.2018 г.).

[25] COM(2018) 225 final, 17.4.2018 г. Съветът одобри своя мандат за водене на преговори по предложения регламент на заседанието на Съвета по правосъдие и вътрешни работи на 7 декември 2018 г.

[26] COM(2018) 226 final, 17.4.2018 г. Съветът прие своята позиция за водене на преговори по предложената директива на заседанието на Съвета по правосъдие и вътрешни работи на 8 март 2019 г.

приканва Европейския парламент да отбележи напредък по това предложение, така че съзаконодателите да могат да работят за бързо приемане.

Успоредно с това Комисията работи за подобряване и осигуряване на необходимите гаранции при **международния обмен на електронни доказателства** в контекста на продължаващите преговори по Втория допълнителен протокол към Конвенцията на Съвета на Европа от Будапеща за престъпления в кибернетичното пространство, както и със САЩ в съответствие с мандатите за водене на преговори, предоставени от Съвета на заседанието от 6—7 юни 2019 г. на Съвета по правосъдие и вътрешни работи[27]. Комисията участва в последния кръг от преговорите по Втория допълнителен протокол към Конвенцията на Съвета на Европа от Будапеща за престъпления в кибернетичното пространство на 9—11 юли 2019 г. Понастоящем Комисията и органите на САЩ подготвят на техническо равнище официалното започване на преговорите за споразумение между ЕС и САЩ относно трансграничния достъп до електронни доказателства.

С цел подобряване на достъпа на правоприлагащите органи до електронни доказателства Комисията призовава Европейския парламент:

- да приеме мандата си за водене на преговори по законодателните предложения относно **електронните доказателства** с цел бързо започване на тристранни обсъждания със Съвета *(приоритет в рамките на съвместната декларация)*.

4. По-надеждни и по-интелигентни информационни системи за управление на сигурността, границите и миграцията

След приемането на правилата относно **оперативната съвместимост на информационните системи**[28], които ще отстранят пропуските и слабите места по отношение на информацията, като спомогнат за откриването на наличието на множество самоличности и за предотвратяването на използването на фалшива самоличност, Комисията бързо започна поредица от инициативи за подкрепа на държавите членки в процеса на изпълнение, включително чрез финансиране, когато е необходимо, както и чрез семинари за улесняване на обмена на експертен опит и най-добри практики. Тясното сътрудничество между агенциите на ЕС, всички държави членки и асоциираните към Шенген държави ще бъде от първостепенно значение за постигането на амбициозната цел до 2020 г. да съществува пълна оперативна съвместимост на информационните системи на ЕС за управление на сигурността, границите и миграцията.

За постигането на тази цел е необходимо също така бързото и пълно прилагане на наскоро приетото законодателство за създаване на нови информационни системи — Системата на ЕС за влизане/излизане[29] и Европейската система за информация за пътуванията и разрешаването им[30] — както и укрепването на Шенгенската информационна система[31] и разширяването на Европейската информационна система

[27] https://www.consilium.europa.eu/bg/press/press-releases/2019/06/06/council-gives-mandate-to-commission-to-negotiate-international-agreements-on-e-evidence-in-criminal-matters/.

[28] Регламент (ЕС) 2019/817, 20.5.2019 г. и Регламент (ЕС) 2019/818, 20.5.2019 г.

[29] Регламент (ЕС) 2017/2226, 30.11.2017 г.

[30] Регламент (ЕС) 2018/1240, 12.9.2018 г. и Регламент (ЕС) 2018/1241, 12.9.2018 г.

[31] Регламент (ЕС) 2018/1860, 28.11.2018 г., Регламент (ЕС) 2018/1861, 28.11.2018 г., Регламент (ЕС) 2018/1862, 28.11.2018 г.

за съдимост[32], така че тя да обхваща и граждани на трети държави. Новата структура за по-мощни и по-интелигентни информационни системи за управление на сигурността, границите и миграцията действително ще промени нещата само ако всички компоненти се прилагат изцяло на равнището на Съюза и от всяка държава членка в съответствие с договорения график.

Същевременно са необходими по-нататъшни действия от страна на съзаконодателите за приключване на работата по по-мощни и по-интелигентни информационни системи за управление на сигурността, границите и миграцията. Като част от техническото изпълнение на **Европейската система за информация за пътуванията и разрешаването им** на 7 януари 2019 г. Комисията представи две предложения за определяне на технически изменения на свързания с нея Регламент[33], които са необходими за пълното изграждане на системата. Комисията призовава съзаконодателите да напреднат в работата си по тези технически изменения с цел постигането на съгласие във възможно най-кратки срокове, благодарение на което ще стане възможно бързото и навременно въвеждане на Европейската система за информация за пътуванията и разрешаването им, така че тя да стане оперативна в началото на 2021 г.

През май 2018 г. Комисията представи предложение за **укрепване на съществуващата Визова информационна система**[34], в което се предвижда извършване на по-задълбочени проверки на досиетата на кандидатите за виза и отстраняване на пропуските по отношение на информацията чрез по-добър обмен на информация между държавите членки. На 19 декември 2019 г. Съветът прие своя мандат за водене на преговори, а на пленарното си заседание от 13 март 2019 г. Европейският парламент гласува своя доклад относно предложението, като по този начин приключи първото му четене. Комисията призовава за бързо започване на преговори между съзаконодателите при новосформирания Европейски парламент.

През май 2016 г. Комисията предложи да разшири приложното поле на **Евродак**[35], като включи не само идентифицирането на кандидати за убежище, но и на незаконно пребиваващи граждани на трети държави и на лица, които влизат незаконно в ЕС. В съответствие със заключенията на Европейския съвет[36] от декември 2018 г. и със Съобщението на Комисията от 6 март 2019 г. относно напредъка в изпълнението на европейската програма за миграцията[37], Комисията призовава съзаконодателите да пристъпят към приемането на предложението. Приемането на това законодателно предложение е необходимо, за да може Евродак да се превърне в част от бъдещата структура на оперативно съвместимите информационни системи на ЕС, включвайки по този начин основните данни на незаконно пребиваващи граждани на трети държави и на тези, които са влезли незаконно в ЕС.

---

32 Регламент (ЕС) 2019/816, 17.4.2019 г.
33 COM(2019) 3 final и COM(2019) 4 final, 7.1.2019 г.
34 COM(2018) 302 final, 16.5.2018 г.
35 COM(2016) 272 final, 4.5.2016 г.
36 https://www.consilium.europa.eu/bg/press/press-releases/2018/12/14/european-council-conclusions-13-14-december-2018/.
37 COM(2019) 126 final, 6.3.2019 г.

С цел укрепване на информационните системи на ЕС за управление на сигурността, границите и миграцията Комисията призовава Европейския парламент и Съвета:

- да приемат законодателното предложение във връзка с **Евродак** *(приоритет в рамките на съвместната декларация)*;
- да напреднат в работата с цел бързо постигане на съгласие по предложените технически изменения, необходими за създаването на **Европейската система за информация за пътуванията и разрешаването им**.

III. ПОВИШАВАНЕ НА СИГУРНОСТТА НА ЦИФРОВИТЕ ИНФРАСТРУКТУРИ

Устойчивостта на нашата цифрова инфраструктура има ключово значение за правителствата, бизнеса, сигурността на нашите лични данни и функционирането на демократичните ни институции. **Мрежите от пето поколение (5G)**, които ще бъдат внедрени през следващите години, ще образуват цифровия гръбнак на нашите общества и икономики, като свързват милиарди граждани, предмети и системи, включително във важни сектори, като енергетика, транспорт, банково дело и здравеопазване, както и системи за промишлен контрол, пренасящи чувствителна информация и подпомагащи системите за безопасност.

Очаква се, че през 2025 г. приходите в световен мащаб ще достигнат 225 милиарда евро и поради това 5G е ключов фактор за конкурентоспособността на Европа на световния пазар, а **сигурността на 5G мрежите е от съществено значение за гарантиране на стратегическата автономност на Съюза**. Гарантирането на високо равнище на киберсигурност изисква съгласувани мерки както на национално, така и на европейско равнище, тъй като всяко уязвимо място в 5G мрежите в една държава членка би се отразило на Съюза като цяло.

След подкрепата на държавните и правителствените ръководители, изразена на Европейския съвет от март 2019 г.[38], на 26 март 2019 г. Комисията представи **Препоръка за киберсигурност на 5G мрежите**[39], в която се предвиждат мерки за оценка на рисковете за киберсигурността от 5G мрежите и за засилване на превантивните мерки. Препоръките се основават на съгласувани на равнище ЕС мерки за оценка на риска и за управление на риска, на ефективна рамка за сътрудничество и обмен на информация и на съвместна ситуационна осведоменост на ЕС, обхващаща комуникационните мрежи от критично значение.

Като **първи етап** от започналия с Препоръката процес, до 15 юли 2019 г. всички държави членки са приключили своята **национална оценка на риска** и са предали констатациите си на Комисията и на Агенцията на ЕС за киберсигурност или са обявили, че скоро ще направят това. Националните оценки на риска следваха набор от насоки и общ образец за докладване на констатациите, изготвен по споразумение между държавите членки и Комисията, с цел да се насърчи съгласуваността и да се улесни обменът на информация относно националните резултати на равнище ЕС. Параметрите, оценени във всички държави членки, включваха:

[38] https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-1-2019-INIT/bg/pdf.
[39] C(2019) 2335 final, 26.3.2019 г.

- основните заплахи и злонамерени субекти, влияещи върху 5G мрежите;
- степента на чувствителност на компонентите и функциите на 5G мрежите, както и на други активи; и
- различните видове уязвими места — както от техническо, така и от друго естество, като например тези, които биха могли да възникнат от веригата на доставки на 5G мрежите.

Освен това, в работата по националните оценки на риска участваха редица отговорни субекти в държавите членки, сред които, в зависимост от националните компетентности, органи от областта на киберсигурността и телекомуникациите и службите за сигурност и разузнаване, в резултат на което укрепна тяхното сътрудничество и координиране. Успоредно с това и с оглед на националните им графици за разгръщане на 5G, редица държави членки вече предприеха стъпки за засилване на приложимите изисквания за сигурност в тази област, а няколко други заявиха намерението си да обмислят въвеждането на нови мерки в близко бъдеще.

Въз основа на резултатите от националната оценка на риска органите в областта на киберсигурността на държавите членки в рамките на Групата за сътрудничество в областта на мрежовата и информационната сигурност[40] ще направят до 1 октомври 2019 г. **съвместен преглед на риска на равнището на ЕС**, което ще представлява втория етап от започналия с Препоръката процес. Като се основава на това, на третия етап, до 31 декември 2019 г. Групата за сътрудничество ще изготви **общ инструментариум на Съюза от мерки за намаляване на рисковете** с цел справяне с установените рискове. Комисията и Агенцията на ЕС за киберсигурност ще продължат да подкрепят прилагането на Препоръката.

Работата в рамките на Групата за сътрудничество в областта на мрежовата и информационната сигурност се подпомага от няколко други форума. Органът на европейските регулатори в областта на електронните съобщения подготвя проучване на всички съществуващи мерки за сигурност, които биха могли да са от значение за 5G. Нова специализирана експертна група в Агенцията на ЕС за киберсигурност започна работа по прегледа на положението по отношение на 5G заплахите. Освен това, след влизането в сила на 27 юни 2019 г. на Акта за киберсигурността Комисията и Агенцията на ЕС за киберсигурност ще предприемат всички необходими стъпки за създаването на общосъюзна рамка за сертифициране. Държавите членки се срещнаха също така в рамките на Комитета по стандартизация през юни 2019 г., за да обсъдят киберсигурността и стандартизацията в отговор на Препоръката, която ги приканва да проучат бъдещите предизвикателства пред стандартизацията в областта на киберсигурността, включително на 5G мрежите, и да предприемат подходящи инициативи във връзка с политиката на равнище ЕС.

[40] Групата за сътрудничество в областта на мрежовата и информационната сигурност е създадена с Директива (ЕС) 2016/1148 от 6 юли 2016 г. за мрежова и информационна сигурност. Както е предвидено в Препоръката, в рамките на Групата за сътрудничество в областта на мрежовата и информационната сигурност беше създадено специално работно направление под ръководството на няколко държави членки. Групата вече заседава три пъти — през април, май и юли 2019 г. — за да сподели информация за националните подходи и да обсъди как да се улесни изготвянето на координираната оценка на риска на равнището на ЕС.

Накрая, сигурността на 5G мрежите е от стратегическо значение за Съюза. Чуждестранните инвестиции в стратегически сектори, придобиването на критични активи, технологии и инфраструктура в Съюза и доставката на оборудване от критично значение също могат да представляват риск за сигурността на Съюза.

Новата **рамка на ЕС за скрининг на преките чуждестранни инвестиции**[41] влезе в сила на 10 април 2019 г. През следващите 18 месеца Комисията и държавите членки ще предприемат необходимите стъпки, за да се гарантира, че от 11 октомври 2020 г. ЕС може в пълна степен да прилага Регламента за скрининг на инвестициите.

IV. БОРБА С ИЗПИРАНЕТО НА ПАРИ

Способността на престъпниците и терористите да прехвърлят средства между банкови сметки в рамките на няколко часа им позволява по-лесно да подготвят своите терористични действия или незаконно да изпират приходите от престъпна дейност в различните държави членки. За да се справи с това предизвикателство, Съюзът разработи солидна **регулаторна уредба за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма** в съответствие с международните стандарти, приети от Специалната група за финансови действия.

Като се има предвид необходимостта да се върви в крак с променящите се тенденции, технологичното развитие и находчивостта на престъпниците в адаптирането на техните методи, за да се възползват от всякакви пропуски или слабости в системата, на 24 юли 2019 г. Комисията прие **пакет от четири доклада**, в които се анализират настоящите рискове и уязвими места, свързани с изпирането на пари, и се оценява начинът, по който уредбата се прилага от съответните участници в частния и в публичния сектор[42].

Пакетът включва **оценка на възможното свързване на централизираните национални регистри на банковите сметки и системите за извличане на данни** в ЕС. Тези национални централизирани системи позволяват идентифицирането на всяко физическо или юридическо лице, което притежава или контролира платежни сметки, банкови сметки и сейфове — информация, която често е от решаващо значение за компетентните органи в борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма. В съответствие с Петата директива относно борбата с изпирането на пари[43] от държавите членки се изисква да създадат такива национални централизирани системи и да

---

41 Регламент (ЕС) 2019/452 от 19 март 2019 г. за създаване на рамка за скрининг на преки чуждестранни инвестиции в Съюза. Новата уредба създава механизъм за сътрудничество, чрез който държавите членки и Комисията ще могат да обменят информация и да поставят за разглеждане конкретни опасения, свързани с конкретни инвестиции. Тя също така ще позволи на Комисията да изготвя становища в случаите, когато дадена инвестиция заплашва сигурността или обществения ред в няколко държави членки или би могла да засегне проект или програма от интерес за целия ЕС. Държавата членка, в която се извършва инвестицията, има последната дума как да третира инвестицията.

42 Доклад относно оценката на рисковете от изпиране на пари и финансиране на тероризъм, които засягат вътрешния пазар и са свързани с презгранични дейности (COM(2019) 370 final, 24.7.2019 г.), Доклад относно свързването на националните централизирани автоматизирани механизми (централни регистри или централни системи за извличане на електронни данни) на банковите сметки на държавите членки (COM(2019) 372 final, 24.7.2019 г.), Доклад относно оценката на неотдавнашните твърдения за случаи на изпиране на пари, свързани с кредитните институции в ЕС (COM(2019) 373 final, 24.7.2019 г.), Доклад за оценка на рамката за сътрудничество между звената за финансово разузнаване (COM(2019) 371 final, 24.7.2019 г.).

43 Директива (ЕС) 2015/849, 20.5.2015 г.

предоставят на своите звена за финансово разузнаване пряк достъп. Съгласно приетите неотдавна правила за улесняване на използването на финансова информация за борба с тежката престъпност[44] на определени правоприлагащи органи и служби за възстановяване на активи се предоставя пряк достъп до съответните национални централизирани регистри на банковите сметки. На тази основа, и както се изисква съгласно Директивата относно борбата с изпирането на пари, в доклада се прави оценка на различни решения на равнището на ЕС в областта на информационните технологии, които вече се прилагат или които са в процес на разработване, които биха могли да послужат като модел за възможно свързване на националните централизирани системи. Като се има предвид, че бъдещото свързване на централизираните механизми в целия ЕС ще ускори достъпа до финансова информация и ще улесни трансграничното сътрудничество на компетентните органи, Комисията възнамерява да продължи да провежда консултации със заинтересованите страни, правителствата, както и със звената за финансово разузнаване, правоприлагащите органи и службите за възстановяване на активи като потенциални „крайни ползватели“ на възможната система за свързване.

Като част от прегледа на Комисията на работата на звената за финансово разузнаване, в доклада за оценка на **сътрудничеството между звената за финансово разузнаване** се разглежда сътрудничеството както в рамките на Съюза, така и с трети държави[45]. В него се посочват някои недостатъци, които е вероятно да продължат да съществуват, докато задачите и задълженията за трансгранично сътрудничество на звената за финансово разузнаване не бъдат по-ясно формулирани в правната уредба на ЕС за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма. Оценката показва също необходимостта от по-силен механизъм за координиране и подкрепа на трансграничното сътрудничество и анализа.

Извън текущата работа в посока на борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма, и в отговор на призива на Европейския парламент[46], Комисията ще продължи да оценява необходимостта, техническата осъществимост и пропорционалността на допълнителни мерки за проследяване на финансирането на тероризма в ЕС[47].

V. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДРУГИ ПРИОРИТЕТНИ ДОСИЕТА ПО ВЪПРОСИТЕ НА СИГУРНОСТТА

1. Изпълнение на законодателни мерки в рамките на Съюза на сигурност

Постигането на съгласие относно мерки в рамките на Съюза на сигурност не е краят на процеса — от ключово значение е впоследствие да се гарантира тяхното бързо и пълно изпълнение от държавите членки, така че могат да бъдат реализирани всички ползи. За

[44] Директива (ЕС) 2019/1153, 20.6.2019 г.

[45] Тази оценка се изисква съгласно член 65, параграф 2 от Петата директива относно борбата с изпирането на пари (Директива (ЕС) 2018/843, 30.5.2018 г.).

[46] В своя окончателен доклад, приет през декември 2018 г., специалната комисия на Европейския парламент относно тероризма призова за създаването на система на Европейския съюз за проследяване на финансирането на тероризма, насочена към трансакциите между физически лица с връзки с тероризма и тяхното финансиране в рамките на единната зона за плащания в евро.

[47] Вж. Осемнадесетия доклад за напредъка по създаването на ефективен и истински Съюз на сигурност (COM(2019) 145 final, 20.3.2019 г.).

тази цел Комисията подкрепя активно държавите членки, включително чрез предоставяне на финансиране и улесняване на обмена на най-добри практики. При необходимост Комисията е готова също така да използва всички свои правомощия съгласно Договорите за прилагането на правото на ЕС, включително по целесъобразност чрез процедури за установяване на нарушение.

Крайният срок за прилагането на **Директивата за резервационните данни на пътниците**[48] беше 25 май 2018 г. Към момента 25 държави членки са изпратили уведомление до Комисията за пълното ѝ транспониране[49]. Две държави членки все още не са транспонирали изцяло Директивата, въпреки започналите на 19 юли 2018 г. производства за установяване на нарушение[50]. Успоредно с това Комисията продължава да подпомага всички държави членки в усилията им за завършване на разработването на техните системи за регистриране на резервационните данни на пътниците, включително чрез улесняване на обмена на информация и най-добри практики.

Крайният срок за транспониране на **Директивата относно борбата с тероризма**[51] изтече на 8 септември 2018 г. Към момента 22 държави членки са изпратили уведомление до Комисията за пълното ѝ транспониране. Три държави членки все още не са изпратили уведомление за приемането на национално законодателство, което транспонира изцяло Директивата, въпреки започналите на 22 ноември 2018 г. производства за установяване на нарушение[52].

Крайният срок за транспониране на **Директивата относно контрола на придобиването и притежаването на оръжие**[53] изтече на 14 септември 2018 г. Към момента 8 държави членки са изпратили уведомление до Комисията за пълното ѝ транспониране. 20 държави членки все още не са изпратили уведомление за приемането на национални мерки, с които Директивата се транспонира изцяло, въпреки започналите на 22 ноември 2018 г. производства за установяване на нарушение[54].

Крайният срок за транспониране на **Директивата относно правоприлагането в областта на защитата на данните**[55] беше 6 май 2018 г. Към момента 20 държави членки са изпратили уведомление до Комисията за пълното ѝ транспониране[56]. 7 държави членки все още не са изпратили уведомление за приемането на национални мерки, с които Директивата се транспонира изцяло, въпреки започнатите от Комисията

---

48 Директива (ЕС) 2016/681, 27.4.2016 г.

49 В позоваванията на уведомление за пълно транспониране се вземат предвид уведомленията на държавите членки и не се засяга проверката на транспонирането от службите на Комисията.

50 Словения изпрати уведомление за частично транспониране. Испания не е изпратила уведомление за транспониране (положение към 24 юли 2019 г.).

51 Директива (ЕС) 2017/541, 15.3.2017 г.

52 Полша изпрати уведомление за частично транспониране. Гърция и Люксембург не са изпрати уведомление за транспониране (положение към 24 юли 2019 г.).

53 Директива (ЕС) 2017/853, 17.5.2017 г.

54 Белгия, Чехия, Естония, Литва, Полша, Португалия, Швеция и Обединеното кралство са изпратили уведомление за частично транспониране. Германия, Ирландия, Гърция, Испания, Кипър, Люксембург, Унгария, Нидерландия, Румъния, Словения, Словакия и Финландия не са изпратили уведомление за транспониране (положение към 24 юли 2019 г.).

55 Директива (ЕС) 2016/680, 27.4.2016 г.

56 20 държави членки са приключили транспонирането (положение към 24 юли 2019 г.).

на 19 юли 2018 г. производствата за установяване на нарушение[57].

До 9 май 2018 г. държавите членки трябваше да транспонират **Директивата относно сигурността на мрежите и информационните системи**[58] в националното си законодателство. Към момента 26 държави членки са изпратили уведомление на Комисията за пълното ѝ транспониране и 2 държави членки са транспонирали Директивата частично[59]. Освен това до 9 ноември 2018 г. в съответствие с Директивата държавите членки трябваше да определят оператори на основни услуги. До 9 май 2019 г. Комисията трябваше да представи доклад до Европейския парламент и Съвета за оценка на съгласуваността на подхода при определянето на операторите на основни услуги, установени на тяхна територия. Тъй като редица държави членки все още не са предоставили пълна информация относно процеса на определяне обаче, Комисията бе принудена да отложи публикуването на доклада.

В момента Комисията извършва оценка на транспонирането на **Четвъртата директива относно борбата с изпирането на пари**[60], като същевременно проверява дали държавите членки прилагат правилата. Комисията води производства за установяване на нарушение срещу 24 държави членки, тъй като прецени, че получените от държавите членки уведомления не доказват пълно транспониране на тази директива[61].

Комисията призовава държавите членки спешно да предприемат необходимите мерки за пълно транспониране на следните директиви в националното законодателство и да уведомят за тях Комисията:

- **Директивата на ЕС за резервационните данни на пътниците,** по отношение на която 1 държава членка все още не е изпратила уведомление за транспониране в националното законодателство, а 1 държава членка трябва да допълни уведомлението си за транспониране[62];
- **Директивата относно борбата с тероризма**, по отношение на която 2 държави членки все още не са изпратили уведомление за транспониране в националното законодателство, а 1 държава членка трябва да допълни уведомлението си за транспониране[63];
- **Директивата относно контрола на придобиването и притежаването на оръжие**, по отношение на която 12 държави членки все още не са изпратили уведомление за транспониране в националното законодателство, а 8 държави членки трябва да допълнят уведомленията си за транспониране[64];

---

57 Латвия, Португалия, Словения и Финландия изпратиха уведомление за частично транспониране. Гърция и Испания не са изпратили уведомление за транспониране. Въпреки че Германия изпрати уведомление за пълно транспониране, Комисията е на мнение, че транспонирането не е пълно (положение към 24 юли 2019 г.).

58 Директива (ЕС) 2016/1148, 27.4.2016 г.

59 Белгия и Унгария са транспонирали Директивата частично (положение към 24 юли 2019 г.).

60 Директива (ЕС) 2015/849, 20.5.2015 г.

61 Белгия, България, Чехия, Дания, Германия, Естония, Ирландия, Испания, Франция, Италия, Кипър, Латвия, Литва, Унгария, Нидерландия, Австрия, Полша, Португалия, Румъния, Словения, Словакия, Финландия, Швеция и Обединеното кралство (положение към 24 юли 2019 г.).

62 Словения изпрати уведомление за частично транспониране. Испания не е изпратила уведомление за транспониране (положение към 24 юли 2019 г.).

63 Унгария изпрати уведомление за частично транспониране. Гърция и Люксембург не са изпрати уведомление за транспониране (положение към 24 юли 2019 г.).

64 Белгия, Чехия, Естония, Литва, Полша, Португалия, Швеция и Обединеното кралство са изпратили уведомление за частично транспониране. Германия, Ирландия, Гърция, Испания, Кипър,

- **Директивата относно правоприлагането в областта на защитата на данните,** по отношение на която 2 държави членки все още не са изпратили уведомление за транспониране в националното законодателство, а 5 държави членки трябва да допълнят уведомленията си за транспониране[65];
- **Директивата за мрежова и информационна сигурност**, по отношение на която 2 държави членки все още трябва да допълнят уведомлението си за транспониране[66]; и
- **Четвъртата директива относно борбата с изпирането на пари**, по отношение на която 24 държави членки трябва все още да допълнят уведомлението си за транспониране[67].

2. Борба с дезинформацията и защита на изборите от други кибернетични заплахи

Защитата на демократичните процеси и институции от дезинформация и свързаните с нея намеси представлява важно предизвикателство за обществата в целия свят. За да се справи с това, ЕС създаде **солидна уредба за координирани действия срещу дезинформацията**, при пълно зачитане на европейските ценности и основните права[68]. Както е посочено в съвместното съобщение от 14 юни 2019 г. „Доклад относно изпълнението на Плана за действие за борба с дезинформацията“[69], работата в няколко допълнителни направления спомогна за затваряне на пространството пред дезинформацията и за запазване на интегритета на изборите за Европейски парламент.

В своите заключения от 21 юни 2019 г.[70] Европейският съвет приветства намерението на Комисията да извърши задълбочена оценка на изпълнението на ангажиментите, поети от онлайн платформи и други страни, подписали **Кодекса за поведение във връзка с дезинформацията**[71], и покани Комисията и върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност да извършват

Люксембург, Унгария, Нидерландия, Румъния, Словения, Словакия и Финландия не са изпратили уведомление за транспониране (положение към 24 юли 2019 г.).

65 Латвия, Португалия, Словения и Финландия са изпратили уведомление за частично транспониране. Гърция и Испания не са изпратили уведомление за транспониране. Въпреки че Германия изпрати уведомление за пълно транспониране, Комисията е на мнение, че транспонирането не е пълно (положение към 24 юли 2019 г.).

66 Белгия и Унгария са транспонирали частично Директивата (положение към 24 юли 2019 г.).

67 Белгия, България, Чехия, Дания, Германия, Естония, Ирландия, Испания, Франция, Италия, Кипър, Латвия, Литва, Унгария, Нидерландия, Австрия, Полша, Португалия, Румъния, Словения, Словакия, Финландия, Швеция и Обединеното кралство (положение към 24 юли 2019 г.).

68 Вж. Плана за действие за борба с дезинформацията (JOIN(2018) 36 final, 5.12.2018 г.).

69 JOIN(2019) 12 final, 14.6.2019 г.).

70 https://www.consilium.europa.eu/bg/press/press-releases/2019/06/20/european-council-conclusions-20-june-2019/. Призивът на Европейския съвет се основава на принос от страна на румънското председателство на Съвета и на принос на Комисията и върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност по отношение на извлечените поуки в областта на дезинформацията и гарантирането на свободни и честни избори, включително Съвместното съобщение относно изпълнението на Плана за действие за борба с дезинформацията.

71 Кодексът за поведение беше подписан от онлайн платформите Facebook, Google, Twitter и Mozilla, както и от рекламодатели и представители на рекламната индустрия през октомври 2018 г. и определя стандарти за саморегулиране за борба с дезинформацията. Кодексът има за цел постигането на целите, определени в Съобщението на Комисията относно борбата с дезинформацията, разпространявана онлайн (COM(2018) 236 final, 26.4.2018 г.) от април 2018 г., като в него се определя широк спектър от ангажименти — от прозрачността по отношение на политическата реклама до закриването на фалшиви профили и демонетизацията на разпространителите на дезинформация.

постоянна оценка и да дават подходящ отговор на *променящия се характер на заплахите и нарастващия риск от злонамерена намеса и онлайн манипулация, свързани с развитието на изкуствения интелект и техниките за събиране на данни.*

Комисията и върховният представител ще продължат работата си в тази област в съответствие със заключенията на Европейския съвет. През март 2019 г. Комисията и върховният представител създадоха **система за ранно предупреждение** между институциите на ЕС и държавите членки, за да се улесни споделянето на идеи, свързани с кампании за дезинформация и координиране на реакцията. Първата среща на звената за контакт на държавите членки след изборите за Европейски парламент се проведе в Талин на 3—4 юни 2019 г. За по-нататъшно укрепване на системата за бърз обмен на информация през есента на 2019 г. върховният представител и Комисията, в тясно сътрудничество с държавите членки, ще направи преглед на функционирането на системата за ранно предупреждение. Те ще разработят също и обща методология за анализ и разобличаване на кампании за дезинформация и ще развият по-силни партньорства с международни партньори, като Г-7 и НАТО.

Продължава също така работата в рамките на **Европейската мрежа за сътрудничество в областта на изборите**[72], която проведе първата си среща на 7 юни 2019 г., на която беше направен преглед на изборите за Европейски парламент. Този преглед, както и допълнителната информация от съответните национални органи, политически партии и онлайн платформи ще подпомогнат Комисията при изготвянето на изчерпателен доклад относно изборите за Европейски парламент, който предстои да бъде приет през октомври 2019 г. Държавите членки използваха мрежата при други избори освен изборите за Европейския парламент, което подчертава широката ѝ полза за гарантиране на целостта на демокрацията в ЕС.

Комисията ще продължи също така да наблюдава и да насърчава прилагането на ангажиментите, поети от платформите в **Кодекса за поведение във връзка с дезинформацията.** Докладите, предоставени от Google, Twitter и Facebook съгласно Кодекса за поведение, показват, че всички платформи са предприели действия преди провеждането на изборите за Европейски парламент чрез етикетиране на политическите реклами и публичен достъп до тях чрез библиотеки за реклами, в които може да се търси. В същото време има възможност за подобрения, както установи Групата на европейските регулатори за аудиовизуални медийни услуги[73]. По-специално, все още липсва достъп до подробните необработени данни, които са необходими за цялостен мониторинг. Не на последно място, платформите следва да

[72] Европейската мрежа за сътрудничество в областта на изборите обединява звената за контакт на националните мрежи за изборно сътрудничество, състоящи се от органи, компетентни по въпроси, свързани с изборите, и органи, отговарящи за мониторинга и прилагането на правилата относно онлайн дейностите, свързани с изборния контекст. Европейската мрежа за сътрудничество в областта на изборите служи за предупреждение за заплахите, обмен на най-добри практики между националните мрежи, обсъждане на общи решения за идентифициране на предизвикателства и насърчаване на общи проекти и учения между националните мрежи.

[73] Групата на европейските регулатори за аудиовизуални медийни услуги обединява ръководители или представители на високо равнище на национални независими регулаторни органи в областта на аудиовизуалните услуги, които съветват Комисията във връзка с прилагането на Директивата на ЕС за аудиовизуалните медийни услуги (Директива 2010/13/ЕС, 10.3.2010 г.). На последното си заседание на 20 и 21 юни 2019 г. в Братислава групата представи резултатите от работата до този момент по въпросите на дезинформацията, с акцент върху изборите за Европейски парламент през 2019 г. и свързаните с тях области на политическа и тематично ориентирана реклама.

предоставят на изследователската общност реален достъп до данните, в съответствие с правилата за защита на личните данни. По-късно тази година Комисията ще извърши цялостна оценка на изпълнението на всички ангажименти в Кодекса за поведение през първоначалния 12-месечен срок. Въз основа на това Комисията може да обмисли предприемането на допълнителни действия, включително от регулаторен характер, за подобряване на дългосрочната реакция на ЕС на дезинформацията.

3. Подготвеност и защита

Укрепването на защитните механизми и изграждането на устойчивост срещу заплахите за сигурността е важен аспект от работата за ефективен и истински Съюз на сигурност. Това включва подкрепата, която Комисията предоставя на държавите членки и на техните местни органи за засилване на **защитата на обществените пространства**[74]**,** и подкрепата за държавите членки за повишаване на подготвеността срещу **рискове, свързани със химичната, биологичната, радиологичната и ядрената сигурност**[75], изпълнение на двата плана за действие в тази област и анализиране на нуждите от развитие на свързани капацитети за реакция по линия на rescEU[76]. Що се отнася до нововъзникващите химически заплахи[77], Комисията, в сътрудничество с държавите членки и като се консултира с международните партньори, изготви списък на химикалите, които предизвикват най-голяма загриженост с оглед на злоупотреби с терористична цел. Списъкът на ЕС служи като основа за по-нататъшната работа за намаляване на достъпността на тези химикали и за работа с производителите с цел подобряване на способностите за откриване на нередности.

Технологиите за безпилотните въздухоплавателни средства позволяват различни видове експлоатация. С бързото разрастване през последните години на пазара на безпилотни въздухоплавателни системи за военни, граждански и търговски цели, както и като хоби, **безпилотните летателни апарати** представляват възможност, но и нарастваща заплаха за сигурността на критичната инфраструктура (включително такава за въздухоплаване), обществените пространства и прояви, чувствителните обекти и физическите лица. В Европа безпилотните летателни апарати се използват за възпрепятстване на операции във въздухоплаването и правоприлагането, проучване на критична инфраструктура и внасяне на контрабандни стоки в затворите и през граница.

---

74 Вж. „Добри практики за публичните органи и частните оператори за укрепване на сигурността на обществените пространства“, включени в Осемнадесетия доклад за напредъка по създаването на ефективен и истински Съюз на сигурност (COM(2019) 145 final, 20.3.2019 г.). Това се основава на Плана за действие от октомври 2017 г. за подкрепа на защитата на обществените пространства (COM(2017) 612 final, 18.10.2017 г.). На 5 юни 2019 г. се проведе третата среща на Форума на частните оператори на Форума на ЕС за защита на обществените пространства. Тя събра представители на държавите — членки на ЕС, и частни оператори на обществени пространства, представени чрез 14 европейски асоциации, обхващащи сектора на хотелиерството, изпълненията на живо, музиката и развлеченията, увеселителните паркове и атракции, въздухоплаването, железопътния транспорт, търговските центрове, телекомуникациите, както и частните охранителни услуги и производителите на оборудване в сферата на сигурността.

75 По-специално чрез изпълнението на Плана за действие за подобряване на готовността за действие срещу химически, биологични, радиологични и ядрени рискове за сигурността от октомври 2017 г. (COM(2017) 610 final, 18.10.2017 г.).

76 Вж. член 12, параграф 2 от Решение № 1313/2013/ЕС относно Механизъм за гражданска защита на Съюза от 17 декември 2013 г., изменено с Решение (ЕС) 2019/420 от 13 март 2019 г.

77 Вж. засилените действия срещу химическите заплахи, представени в Петнадесетия доклад за напредъка по създаването на ефективен и истински Съюз на сигурност (COM(2018) 470 final, 13.6.2018 г.).

Комисията подкрепя държавите членки в тяхната борба с нарастващата заплаха, която представляват безпилотните летателни апарати за гражданите и критичните обществени функции, без да пренебрегва ползата от тяхното използване, например при операции за реагиране при извънредни ситуации. Неотдавна Комисията прие **общи правила на ЕС за безопасна експлоатация на безпилотни въздухоплавателни средства**[78], с които цели да се намали рискът от тяхното недобросъвестно използване. Те включват разпоредби, според които се изисква регистрация на оператора и се прави възможно дистанционно идентифициране. Освен това Комисията подкрепя държавите членки, като следи тенденциите в развитието на заплахата, свързана с безпилотните летателни апарати, финансира съответни изследователски проекти и мерки за изграждане на капацитет и улеснява обмена между държавите членки и други заинтересовани страни. За да засили тази подкрепа, на 17 октомври 2019 г. Комисията ще организира международна конференция на високо равнище за противодействие на рисковете, свързани с безпилотните летателни апарати.

В отговор на необходимостта от разширяване на мирогледа за политиката на ЕС за **защита на критичните инфраструктури**[79], на 23 юли 2019 г. Комисията представи оценка на Директивата за европейски критични инфраструктури[80], която представлява правната уредба за установяването и означаването на европейски критични инфраструктури и оценката на нуждата от подобряване на тяхната защита. В оценката се констатира, че контекстът, в който се експлоатират критичните инфраструктури в Европа, се е променил значително от влизането в сила на Директивата, включително вследствие на законодателни промени в сектори, към които по-конкретно е насочена Директивата, например в областта на енергетиката[81], и че разпоредбите на Директивата са само частично приложими в резултат на променената среда. В същото време е налице продължаваща подкрепа от държавите членки за политика на ЕС в областта на защитата на критичните инфраструктури, която зачита принципа на субсидиарност и осигурява добавена стойност.

4. Външно измерение

Като се има предвид трансграничният и глобален характер на повечето заплахи за сигурността, пред които е изправен нашият Съюз, сътрудничеството с международни организации и страни партньори извън ЕС е неразделна част от работата за изграждане на ефективен и истински Съюз на сигурност.

Засилването на ефекта на ползите от многостранното сътрудничество е неразделна част от тези усилия и включва сътрудничеството между ЕС и ООН, което неотдавна беше подсилено с подписването на **рамката в областта на борбата с тероризма между ООН и ЕС** по време на втория политически диалог на високо равнище относно борбата

[78] Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947 на Комисията от 24 май 2019 г. относно правилата и процедурите за експлоатация на безпилотни въздухоплавателни средства (ОВ L 152, 11.6.2019 г.).

[79] Цялостната оценка на политиката за сигурност на ЕС от 2017 г. (SWD(2017) 278 final, 26.7.2017 г.) сочи, че е необходимо да се възприеме по-широк поглед по отношение на политиката в областта на защитата на критичните инфраструктури на ЕС.

[80] Директива 2008/114/ЕО на Съвета от 8 декември 2008 г. относно установяването и означаването на европейски критични инфраструктури и оценката на необходимостта от подобряване на тяхната защита има за цел да повиши защитата на критичните инфраструктури в Европейския съюз.

[81] По-специално Регламент (ЕС) 2017/1938 от 25 октомври 2017 г. относно мерките за гарантиране на сигурността на доставките на газ и Регламент (ЕС) 2019/941 от 5 юни 2019 г. за готовност за справяне с рискове в електроенергийния сектор.

с тероризма между Обединените нации и Европейския съюз, провел се в Ню Йорк на 24 април 2019 г.[82] Рамката насърчава сътрудничеството за изграждане на капацитет в борбата с тероризма и за предотвратяване и противопоставяне на насилническия екстремизъм в Африка, Близкия изток и Азия. В рамката се идентифицират областите за сътрудничество между ООН и ЕС и приоритетите за двете страни до 2020 г.

Сътрудничеството по въпросите на сигурността със Западните Балкани представлява особен регионален приоритет, като в неговата рамка се изпълняват редица свързани със сигурността приоритетни действия, установени в стратегията за Западните Балкани от 2018 г.[83] За тази цел на 4 април 2019 г. Комисията организира първата среща на Междуведомствената работна група за Западните Балкани, където представители на седем агенции на ЕС споделиха своя опит и засилено оперативно сътрудничество с партньори в региона, в това число и в борбата с организираната престъпност, тероризма, огнестрелните оръжия, наркотиците, контрабандата на мигранти и трафика на хора. Започна извършването на проучвания на хибридните заплахи във всички шест държави от Западните Балкани. Друг добър пример за сътрудничеството с региона е споразумението за статута на Европейската агенция за гранична и брегова охрана между ЕС и Албания, което влезе в сила на 1 май 2019 г. и беше бързо последвано от разполагане на екипи на Европейската агенция за гранична и брегова охрана до границата с Гърция. Това е първото такова споразумение с трета държава и съответно първото разполагане на екипи в такава държава. Предвижда се подобни споразумения скоро да бъдат подписани с други държави в региона.

Освен това през юли 2019 г. в Албания беше изпратен служител за връзка на Европол, за да оказва допълнителна подкрепа на албанските органи в усилията им за превенция и борба с организираната престъпност. За да се засили борбата с трафика на огнестрелни оръжия, на 27 юни 2019 г. Комисията представи оценка на Плана за действие за периода 2015—2019 г. за **борба с трафика на огнестрелни оръжия** между ЕС и региона на Югоизточна Европа[84]. Оценката показва добавената стойност на сътрудничеството, но се подчертава, че все още са необходими допълнителни усилия, например чрез въвеждането на ефективни национални координационни центрове за огнестрелните оръжия или чрез хармонизиране на събирането на информация и докладването относно изземванията на огнестрелно оръжие.

Еднакъв приоритет се дава от ЕС на развитието на **сътрудничеството** в областта на сигурността **с държавите от Близкия Изток и Северна Африка.** ЕС започна диалог по въпросите на сигурността с Тунис и Алжир. На 12 юни в град Тунис ЕС и Тунис проведоха третия диалог по въпросите на сигурността и борбата с тероризма, а на 12 ноември 2018 г. в град Алжир се проведе вторият диалог между ЕС и Алжир по въпросите на сигурността и борбата с тероризма. В момента се водят разговори за започване на структуриран диалог по въпросите на сигурността с Мароко, след последното заседание на Съвета за асоцииране на 27 юни, когато ЕС и Мароко признаха значението на задълбочаването на сътрудничеството в областта на сигурността за справяне с общите предизвикателства. Успоредно с това продължават обсъжданията за разработване на структуриран диалог по въпросите на сигурността с

82 https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/2019042019_un-eu_framework_on_counter-terrorism.pdf.
83 COM(2018) 65 final, 6.2.2018 г.
84 https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/european-agenda-security/20190627_com-2019-293-commission-report_en.pdf.

Египет, както беше потвърдено и на последната среща на равнище висши служители между ЕС и Египет, проведена на 10 юли в Кайро.

Въз основа на възложения ѝ от Съвета мандат Комисията започна неформални разговори с повечето държави от **Близкия Изток и Северна Африка** с оглед на започването на официални преговори за международно споразумение за обмен на лични данни между Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (**Европол**) и съответните компетентни органи в държави от **Близкия Изток и Северна Африка** с цел борба с тежката престъпност и тероризма. В този контекст Комисията също така насърчава сключването на работни договорености пряко между Европол и партньорските органи в държави от **Близкия Изток и Северна Африка** с цел да се създаде официална рамка за редовно сътрудничество на стратегическо равнище.

ЕС и **САЩ** са тясно свързани стратегически партньори при справянето с общите заплахи и повишаването на сигурността. На среща на министрите по правосъдие и вътрешни работи на 19 юни 2019 г. ЕС и САЩ потвърдиха отново, че борбата с тероризма е сред основните им приоритети. Що се отнася до Споразумението между ЕС и САЩ относно резервационните данни на пътниците[85], и двете страни отново изтъкнаха значението на Споразумението и се ангажираха да започнат през септември 2019 г. съвместна оценка на неговото прилагане в съответствие с разпоредбите на споразумението. Двете страни се ангажираха също така да засилят съвместните си усилия в борбата с тероризма, включително чрез разширяване на обмена на информация, събрана в зони на бойни действия, за използване при разследвания и наказателни преследвания.

С цел засилване на това сътрудничество, Комисията, заедно с координатора на ЕС за борбата с тероризма беше домакин на семинар на високо равнище относно сведенията от зони на бойни действия, който се проведе на 10 юли 2019 г. в Брюксел. Той събра високопоставени служители от министерствата на отбраната, вътрешните работи и правосъдието на държавите членки, САЩ, Европол, Евроюст и представители на международни организации с цел обмен на мнения относно използването на сведения от зони на бойни действия и съвместен размисъл за процесуалните, правните и оперативните предизвикателства, пред които понастоящем са изправени в стремежа си за идентифициране на терористи и изправянето им пред съда. На 14—15 май 2019 г. в Брюксел ЕС и САЩ проведоха също така диалог за изграждане на капацитет в областта на химичните, биологичните, радиологичните и ядрените рискове, за да координират усилията за намаляване на заплахите от оръжия за масово унищожение и засилване на химичната, биологичната, радиологичната и ядрената сигурност по целия свят.

Споразумението между ЕС и САЩ относно Програма за проследяване на финансирането на тероризма[86] е в сила от 2010 г. насам и урежда предаването и обработката на данни за целите на идентифицирането, проследяването и преследването на терористи и техните мрежи. Споразумението съдържа гаранции, които осигуряват защитата на личните данни на гражданите на ЕС, и предвижда редовен преглед на „гаранциите, мерките за контрол и разпоредбите за реципрочност“. В редовен доклад за

[85] ОВ L 215, 11.8.2012 г., стр. 5.
[86] ОВ L 195, 27.7.2010 г., стр. 5.

оценка[87], публикуван на 22 юли 2019 г., Комисията отбеляза своето задоволство от това, че Споразумението, включително неговите основни гаранции и мерки за контрол, се изпълняват правилно. Тя приветства продължаващата прозрачност на органите на САЩ при споделянето на информация, която е свидетелство за ценността на Програмата за проследяване на финансирането на тероризма в съвместните ни усилия за борба с тероризма. Информацията, предоставена по силата на Споразумението, е била от съществено значение за постигането на напредък по конкретни разследвания, свързани с терористични нападения на европейска територия, включително в Стокхолм, Барселона и Турку през 2017 г. Държавите членки и Европол са увеличили използването на механизма, като Програмата за проследяване на финансирането на тероризма е била източник на седем пъти повече данни за насочване на разследванията, отколкото през предишния отчетен период. Следващият съвместен преглед на Споразумението се очаква през 2021 г.

Що се отнася до международното сътрудничество относно обмена на **резервационните данни на пътниците за целите на борбата с тероризма и тежката престъпност**, по време на 17-ата среща на върха между ЕС и Канада в Монреал на 17—18 юли 2019 г., ЕС и Канада изразиха задоволство, че са приключили преговорите по ново споразумение за резервационните данни на пътниците. Въпреки че Канада отбеляза изискването си за правен преглед, страните поемат ангажимент, при условие на извършването на такъв преглед, да финализират споразумението възможно най-бързо, като отчитат жизненоважната роля на това споразумение за повишаването на сигурността, като същевременно се гарантират неприкосновеността на личния живот и защитата на личните данни. Що се отнася до съществуващото споразумение за резервационните данни на пътниците между ЕС и Австралия[88], през август 2019 г. в Канбера ще се проведе посещение на екип на ЕС в контекста на съвместния преглед и съвместната оценка на споразумението.

Комисията също така работи съвместно с държавите членки в рамките на Съвета по позицията на ЕС за предстоящата 40-а сесия на асамблеята на **Международната организация за гражданско въздухоплаване**, която ще се проведе от 24 септември до 4 октомври 2019 г. Асамблеята ще определи политическата посока и ще предостави указания на Съвета на Международната организация за гражданско въздухоплаване относно техническата работа по стандартите на Международната организация за гражданско въздухоплаване за обработване на резервационните данни на пътниците. Съветът одобри информационен документ, изготвен от Комисията, с който се очертава позицията на Съюза относно основните принципи, които следва да залегнат в основата на бъдещия глобален стандарт за резервационните данни на пътниците. Този информационен документ ще бъде представен на органа — на неговите членове, които не са държави — членки на ЕС.

VI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Благодарение на тясното сътрудничество между Европейския парламент, Съвета, държавите членки и Комисията, през последните години ЕС отбеляза значителен напредък в съвместната работа за изграждане на ефективен и истински Съюз на сигурност, като постигна съгласие по редица приоритетни законодателни инициативи.

[87] COM(2019) 342 final, 22.7.2019 г.
[88] ОВ L 186, 14.7.2012 г., стр. 4.

В допълнение държавите членки, с подкрепата на Комисията, изпълняват различни незаконодателни оперативни мерки за повишаване на сигурността на всички граждани. В същото време все още има известен брой текущи приоритетни инициативи в рамките на Съюза на сигурност, които изискват допълнителни действия от страна на съзаконодателите за справяне с непосредствените заплахи. Комисията призовава Европейския парламент и Съвета да предприемат необходимите стъпки, за да постигнат бързо съгласие по законодателните предложения за противодействие на терористичната пропаганда и радикализацията онлайн, повишаване на киберсигурността, улесняване на достъпа до електронни доказателства и завършване на работата по разработването на по-мощни и по-интелигентни информационни системи за управление на сигурността, границите и миграцията.

Комисията призовава държавите членки да въведат бързо и изцяло всички законодателни актове, приети в рамките на Съюза на сигурност, за да се реализират всички ползи от него. Освен това Комисията призовава държавите членки да продължат и да засилят ключовата работа по практически мерки за повишаване на сигурността на цифровите инфраструктури, да се борят с дезинформацията и с други кибернетични заплахи, да повишат подготвеността и защитата, както и да укрепят сътрудничеството с партньори извън Съюза срещу общите заплахи. Взети заедно, тези мерки подобряват сигурността на всички граждани.